

CUPRINS

Mulțumiri	7
Prefață	9
Principalele abrevieri	13
Introducere	21
1. SCURT ISTORIC AL TRADUCERII BIBLIEI ÎN LIMBA ROMÂNĂ	25
Ediții ortodoxe	27
Ediții protestante	79
2. CONDIȚIONĂRI CULTURALE	95
Identități feminine trecute cu vederea	95
Autoritatea părinților în problema căsătoriei (1 Cor. 7:36–38)	117
3. CONDIȚIONĂRI ECLEZIOLOGICE	139
Termenul <i>presbyteros</i> , în primele secole creștine	139
Termenul <i>presbyteros</i> în tradiția biblică românească	167
Traducerea termenului <i>presbyterion</i>	185
4. CONDIȚIONĂRI MARIOLOGICE	197
Participiul <i>kecharitōmenē</i> , din Luca 1:28	197
Valențele întrebării <i>ti emoi kai soi</i> , din Ioan 2:4	212
Rudele lui Isus (<i>hoi par'autou</i>), în Marcu 3:21	226
Valoarea conjuncției <i>menoun</i> , în Luca 11:28	253

5. CONDIȚIONĂRI SOTERIOLOGICE	261
Doctrina justificării și verbul <i>dikaioun</i> , în Romani 3	261
Verbul <i>dikaioun</i> , în tradiția biblică românească	276
6. CONDIȚIONĂRI ESCATOLOGICE	281
<i>chilia etē</i> – „O mie de ani“ sau „mii de ani“ (Ap. 20)?	281
Numeralele <i>chilia</i> , <i>-ados</i> și <i>chilioi</i> , <i>chiliai</i> , <i>chilia</i> , în Noul Testament	284
Secvența (<i>ta</i>) <i>chilia etē</i> , în tradiția biblică românească	285
Concluzii	287
CONCLUZII	287
BIBLIOGRAFIE	297
I. Surse primare	297
II. Surse secundare	301
INDICE	315
Indice tematic	315
Termeni grecești	317
Termeni latinești	318
Indice de nume	318

SCURT ISTORIC AL TRADUCERII BIBLIEI ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Ediții ortodoxe	27
<i>Noul Testament de la Bălgrad (1648)</i>	27
<i>Biblia de la București (1688)</i>	39
<i>Biblia de la Blaj (1795)</i>	45
<i>Biblia de la Sankt Petersburg (1819)</i>	47
<i>Noul Testament de la Smirna (1838)</i>	49
<i>Biblia de la Buzău (1854–1856)</i>	53
<i>Biblia de la Sibiu (1856–1858)</i>	57
<i>Biblia sinodală 1914</i>	61
<i>Biblia Galaction-Radu (1938)</i>	63
<i>Biblia sinodală 1944</i>	69
<i>Biblia sinodală 1968</i>	71
<i>Biblia sinodală 1982</i>	74
<i>Biblia jubiliară Anania (2001)</i>	74
Ediții protestante	79
<i>Biblia de la Iași (1874)</i>	79
<i>Noul Testament Nitzulescu (1897)</i>	83
<i>Biblia „britanică“ (1911)</i>	85
<i>Biblia Cornilescu 1921</i>	85
<i>Biblia Cornilescu 1924</i>	88
<i>Biblia Cornilescu 1931</i>	89
<i>Noua Traducere Românească (2007)</i>	91

CONDIȚIONĂRI CULTURALE

Identități feminine trecute cu vederea	95
<i>Iunia (Rom. 16:7)</i>	96
IUNIA – O FEMEIE ÎNTRE APOSTOLI?	97
VARIAȚII ALE NUMELUI, ÎN MANUSCRISELE GRECEȘTI	99
IUNIA, ÎN ISTORIA INTERPRETĂRII	102
VARIAȚII ALE NUMELUI, ÎN TRADIȚIA BIBLICĂ ROMÂNEASCĂ	106
A) VARIANTELE „FEMININE“ – (1) ȘI (5)	107
B) VARIANTELE „MASCULINE“ – (2), (3), (4) ȘI (6)	108
CONCLUZII	108
<i>Nimfa și biserica din casa ei (Col. 4:15)</i>	109
VARIAȚII ALE NUMELUI, ÎN MANUSCRISELE GRECEȘTI	109
NIMFA, ÎN ISTORIA INTERPRETĂRII	111
VARIAȚII ALE NUMELUI, ÎN TRADIȚIA BIBLICĂ ROMÂNEASCĂ	114
CONCLUZII	115
Autoritatea părinților în problema căsătoriei (1 Cor. 7:36–38)	117
<i>Istoria interpretării pasajului</i>	118
A. IPOTEZA „TATĂ-FIICĂ“	119
B. IPOTEZA „CĂSĂTORIEI SPIRITUALE“	122
C. IPOTEZA „LOGODNICILOR“	122
D. „PARTHENOS“ CU SENSUL DE „PARTHENIA“	123
<i>Analiză exegetică</i>	126
1 COR. 7:36–38, ÎN CONTEXTUL CAPITOLULUI 7	126
ANALIZA TERMENILOR-CHEIE DIN 1 COR. 7:36–38	127
<i>1 Cor. 7:36–38, în tradiția biblică românească</i>	134
VERSIUNILE ORTODOXE	134
VERSIUNILE PROTESTANTE („BRITANICE“)	136

CONDIȚIONĂRI ECLEZIOLOGICE

Termenul <i>presbyteros</i>, în primele secole creștine	139
<i>Ocurențele termenului presbyteros în Noul Testament</i>	143
<i>Clasificarea semantică a ocurențelor din Noul Testament</i>	145
<i>Termenul presbyteros, în scrierile Părinților apostolici</i>	150
EPISTOLA BISERICII DIN ROMA CĂTRE CORINTENI	150
EPISTOLELE LUI IGNAȚIU	153
EPISTOLA LUI POLICARP CĂTRE FILIPENI	154
PĂSTORUL LUI HERMAS	155
OMILIA ATRIBUITĂ LUI CLEMENT	156
<i>Tranziția de la presbyteros la hierieus</i>	157
TERTULIAN († c. 220)	159
HIPOLIT († 235)	161
ORIGEN († 254)	162
CIPRIAN († 258)	163
DIDASCALIA	164
<i>Concluzii</i>	166
Termenul <i>presbyteros</i> în tradiția biblică românească	167
<i>Codicele voronețean</i> 168 <i>NITZULESCU (1897)</i> 175	
<i>CORESİ 1563</i> 169 <i>BIBL. 1914</i> 175	
<i>Nt. 1648</i> 170 <i>CORNILESCU 1921</i> 176	
<i>BIBL. 1688</i> 172 <i>GALACTION 1927</i> 176	
<i>Micu (1795)</i> 173 <i>Nt. 1951</i> 177	
<i>FILOTEI (1854–1856)</i> 174 <i>BIBL. 1968</i> 177	
<i>ȘAGUNA (1856–1858)</i> 174 <i>Nt. 1979</i> 180	
<i>BIBL. 1874</i> 174 <i>ANANIA (2001)</i> 181	
<i>Concluzii</i>	183
Traducerea termenului <i>presbyterion</i>	185
<i>Ocurențele termenului în Noul Testament</i>	185
<i>presbyterion, la scriitorii patristici</i>	187
<i>presbyterion în tradiția biblică românească</i>	190
<i>Concluzii</i>	194

CONDIȚIONĂRI MARIOLOGICE

Participiul <i>kecharitōmenē</i>, din Luca 1:28	197
<i>Luca 1:28, în istoria interpretării</i>	198
<i>Verbul charitoun. Ocurențe și clasificare</i>	201
<i>Participiu perfect cu valoare adjectivală</i>	203
<i>Traducerea participiului kecharitōmenē în tradiția biblică românească</i>	210
<i>Concluzii</i>	212
Valențele întrebării <i>ti emoi kai soi</i>, din Ioan 2:4	212
<i>Ioan 2:4, în istoria interpretării</i>	213
<i>Exegeza modernă a textului</i>	219
<i>Ioan 2:4, în tradiția biblică românească</i>	222
<i>Concluzii</i>	225
Rudele lui Isus (<i>hoi par'autou</i>), în Marcu 3:21	226
<i>Frații lui Isus, în Noul Testament și în literatura creștină timpurie</i>	227
<i>Frații lui Isus, în gândirea creștină timpurie</i>	228
<i>Frații lui Isus, în teologia contemporană</i>	234
<i>Frații lui Isus, în cercetarea biblico-teologică ortodoxă română</i>	237
<i>Evaluarea ipotezelor</i>	240
<i>Exegeza contextului și a versetului</i>	245
<i>Traducerea secvenței hoi par'autou, în tradiția biblică românească</i>	250
<i>Concluzii</i>	252
Valoarea conjuncției <i>menoun</i>, în Luca 11:28	253
<i>Repere istorice în interpretarea versetului Luca 11:28</i>	253
<i>Valori și ocurențe ale conjuncției menoun în Noul Testament și în alte scrieri de limbă greacă</i>	255
<i>Traducerea conjuncției menoun, în tradiția biblică românească</i>	257

CONDIȚIONĂRI SOTERIOLOGICE

Doctrina justificării și verbul <i>dikaion</i>, în Romani 3	261
<i>Repere istorice în formarea doctrinei despre justificare</i>	262
<i>Reacții ale teologilor răsăriteni la conceptul de justificare</i>	267
<i>Metafora justificării</i>	270
<i>Verbul dikaion, ca parte a limbajului metaforic</i>	
„judiciar“ din Rom. 1–3	272
<i>Verbul dikaion, în Romani 3</i>	273
Verbul <i>dikaion</i>, în tradiția biblică românească	276
<i>Versiunile ortodoxe</i>	276
<i>Versiunile catolice</i>	278
<i>Versiunile protestante</i>	278

CONDIȚIONĂRI ESCATOLOGICE

<i>chilia etē</i> – „O mie de ani“ sau „mii de ani“ (Ap. 20)?	281
Numeralele <i>chilia</i>, <i>-ados</i> și <i>chilioi</i>, <i>chiliai</i>, <i>chilia</i>, în Noul Testament	284
Secvența (<i>ta</i>) <i>chilia etē</i>, în tradiția biblică românească	285